

Πέρασε ένας χρόνος από τη δολοφονία του Αλέξανδρου Γρηγορόπουλου. Οι νέοι και το ευαίσθητο τμήμα της κοινωνίας δεν λησμονήσαν το δολοφονημένο παιδί και τίμησαν τη μνήμη του.

Ανάγκη να στοχαστούμε, για άλλη μια φορά, με αφορμή τη δολοφονία: Ο δολοφόνος, «κρατικό όργανο», λέγεται Κορκονέας. Είναι συγκεκριμένο άτομο, με όνομα και ιδιότητα. Κανένα ελαφρυντικό δεν θα του αναγνωρισθεί από τη λαϊκή συνείδηση, ανεξάρτητα από την απόφαση του δικαστηρίου (όταν υπάρξει!). Αλλά οι ψυχικές διεργασίες που κίνησαν το χέρι του δολοφόνου δεν ήταν αποτέλεσμα μόνο προσωπικών κινήτρων. Ο Κορκονέας, όπως και οι άλλοι αστυνομικοί – δολοφόνοι που κατά καιρούς «ανδραγαθούν», είναι «προϊόντα» μιας παράδοσης κράτους-καταστολής και κράτους-δολοφόνου, που οι ρίζες του πηγαίνουν πολύ πίσω, στη μεταπολεμική ιστορία μας – για να μην προχωρήσουμε στη δικτατορία του Μεταξά και στο «ιδιωνυμο» του Βενιζέλου.

Ας θυμήσουμε τα γεγονότα. Ο Εμφύλιος άρχισε να οργανώνεται από την Κατοχή: αστική τάξη και Άγγλοι «από κοινού συμφέροντος ορμώμενοι», οργάνωναν συστηματικά την αντεπανάσταση εναντίον του ΕΑΜ. Δύο μήνες μετά την απελευθέρωση, ο Δεκέμβρης. Αυτοί που αγωνίστηκαν εναντίον του κατακτητή ρίχτηκαν στις φυλακές, άλλοι δολοφονήθηκαν και άλλοι ξαναπήραν τα βουνά για να γλυτώσουν. Οι συνεργάτες των Γερμανών (ταγματασφαλίτες, κ.λπ.) μεταβαπτίστηκαν σε εθνικόφρονες και οι απόντες ανέλαβαν να κυβερνήσουν τη χώρα με τη βοήθεια των Άγγλων. Το κράτος των δοσιλόγων και των απόντων μεταβαπτίστηκε σε κράτος εθνικοφρόνων. Έργο του δεν ήταν μόνον η φυσική εξόντωση και η καταστροφή της εθνικής αντίστασης. Οι ιδέες της ελευθερίας, της ανεξαρτησίας και της κοινωνικής δικαιοσύνης έπρεπε να ξεριζωθούν. Πολλοί από τους καλύτερους επιστήμονες της χώρας διώχτηκαν από τα πανεπιστήμια. Το ίδιο δάσκαλοι και καθηγητές από τη Μέση Παιδεία, δημόσιοι υπάλληλοι και αξιωματικοί που είχαν ανταποκριθεί στο πατριωτικό χρέος τους.

Αλλά, σε σύμφυση με το κράτος των στρατοδικίων και των εκτελέσεων, γινώθηκε και το παρακράτος των συνεργατών των Ναζί και της εθνικοφροσύνης. Και μετά το τέλος του Εμφυλίου συνεχίστηκαν οι διώξεις (και οι εκτελέσεις!). Οι πιο έξυπνοι και ευαίσθητοι νέοι αποκλείονταν από τα πανεπιστήμια, τη διδασκαλία και την έρευνα. Τα καλύτερα μυαλά χάθηκαν για την παιδεία και την έρευνα κατά την εικοσαετία 1945-1967. Η Χούντα και το παρακράτος συνέχισαν για άλλη μια επταετία να φυλακίζουν και να δολοφονούν. Επίσης να διώκουν την προοδευτική σκέψη και τέχνη και να εκχυδαίζουν τον σύγχρονο πολιτισμό.

Έγινε η «κάθαρση» μετά την πτώση της Χούντας; Τα μέτρα «αποχουντοποίησης» ουσιαστικά δεν έθιξαν ούτε την παιδεία, ούτε τη διοίκηση, ούτε τη στελέχωση του στρατού και της αστυνομίας. Και το παρακράτος συνέχιζε στους σκοτεινούς διαδρόμους της εξουσίας το αντεθνικό έργο του. Το κράτος καταστολής δεν χρησιμοποιούσε και τώρα μόνο τα χημικά και τα γκλομπ. Μετρήστε τους δολοφονημένους νέους μετά την πτώση της Χούντας. Ο δολοφόνος του Αλέξη είναι προϊόν αυτής της μακράς ιστορίας ενός κράτους που συμβιώνει με το παρακράτος, ενός κράτους υποτέλειας, ενδοτικού και ανίκανου να χειρισθεί τα εθνικά θέματα (Κύπρος, Αιγαίο, FYROM), ανίκανου να οραματισθεί και να συμβάλλει στη διαδικασία μιας βιώσιμης και αξιοβίωτης ανάπτυξης.

Η στρεβλή μεταπολεμική ανάπτυξη κατέληξε σε μια αβίωτη κοινωνία. Ο μισός πληθυσμός στην πρωτεύουσα, ανεργία, φτώχεια, διάλυση των κοινωνικών σχέσεων, πολιτισμικό χάος. Οι νέοι, περισσότερο ευαίσθητοι, διαμαρτύρονται, αναζητούν ένα αξιοβίωτο μέλλον, ξεγείρονται. Και το κράτος της «μηδενικής ανοχής» τούς αντιμετωπίζει με τα γκλομπ, τα χημικά και τις σφαίρες. Φαύλος, διευρυνόμενος κύκλος. Νοιάστηκε ποτέ η εξουσία να ξεριζώσει τις αιτίες που δημιουργούν δήθεν αναρχικούς, ανεγκέφαλους και «κουκουλοφόρους»; Και νομίζει ότι με τη βία θα αντιμετωπίσει αυτά τα ξεσπάσματα;

Ο δολοφόνος του Αλέξη, όπως και τα κατά καιρούς όργανα της τάξης-δολοφόνοι, είναι δημιουργήματα ενός κράτους αντιδραστικού, ανίκανου, εχθρού του λαού, της νεολαίας και του πνεύματος. Αλλά το «δημιουργήμα» είναι ένοχο για τις πράξεις του. Καμία λοιπόν επιείκεια για τον δολοφόνο. Μόνο, αλλοίμονο, ό,τι και να απογίνει ο φονιάς, ο Αλέξης δεν θα επανέλθει στη ζωή. Να ελπίσουμε όμως πως το αίμα αυτού του παιδιού θα ενισχύσει την αντίσταση στο κράτος καταστολής και τις δυνάμεις που αγωνίζονται για μια κοινωνία ελευθερίας και δικαιοσύνης. Για μια «πολιτεία», ένα κράτος που δεν θα είναι «κράτος» και δεν θα δολοφονεί.

Ευτύχης Μπιτσάκης

Νίκος Παραλής, Σήμα, 1974.